

Tư vấn hướng nghiệp cho học sinh cấp 3 ở Việt Nam trong thời đại mọi thứ thay đổi nhanh chóng

 kabala.vn/tu-van-huong-nghiep-cho-hoc-sinh-cap-3

kabala

December 23, 2023

Tư vấn hướng nghiệp cho học sinh cấp 3 ở Việt Nam, đặc biệt trong một thời đại mà mọi thứ đang thay đổi nhanh chóng, cần được tiếp cận một cách tỉ mỉ và linh hoạt. Dưới đây là một số lời khuyên và hướng dẫn có thể hữu ích:

1. **Khám Phá Sở Thích và Kỹ Năng:** Khuyến khích học sinh khám phá và nhận diện sở thích và kỹ năng cá nhân của mình. Việc này có thể thông qua các hoạt động ngoại khóa, thực tập, hoặc tham gia các khóa học trực tuyến.
2. **Cập Nhật Xu Hướng Nghề Nghiệp Mới:** Học sinh cần được cập nhật với những xu hướng nghề nghiệp mới và những thay đổi trong thị trường lao động, đặc biệt là trong lĩnh vực công nghệ, khoa học dữ liệu, trí tuệ nhân tạo, y tế, và phát triển bền vững.
3. **Phát Triển Kỹ Năng Mềm:** Trong thời đại thay đổi nhanh chóng, kỹ năng mềm như khả năng thích nghi, giao tiếp, làm việc nhóm, và giải quyết vấn đề trở nên vô cùng quan trọng. Học sinh cần được khuyến khích phát triển những kỹ năng này.
4. **Học Tập Suốt Đời:** Nhấn mạnh tầm quan trọng của việc học tập suốt đời và khả năng tự học, tự cập nhật kiến thức để không ngừng thích nghi với thế giới đang không ngừng thay đổi.
5. **Hướng Dẫn Lập Kế Hoạch Sự Nghiệp:** Hỗ trợ học sinh trong việc xác định mục tiêu nghề nghiệp và lập kế hoạch chi tiết cho tương lai, bao gồm việc chọn ngành học ở bậc đại học hoặc các lộ trình nghề nghiệp khác.

6. **Khuyến Khích Sự Sáng Tạo và Đổi Mới:** Khuyến khích học sinh phát huy tư duy sáng tạo và đổi mới, khám phá lĩnh vực nghệ thuật, khoa học, và kỹ thuật để phát triển những ý tưởng và giải pháp mới.
7. **Tìm Kiếm Cơ Hội Học Bổng và Hỗ Trợ Tài Chính:** Đưa ra thông tin và hỗ trợ về các cơ hội học bổng, cũng như các nguồn tài chính khác, để học sinh có thể tiếp cận với nền giáo dục tốt nhất mà không bị hạn chế về mặt kinh tế.
8. **Tham Gia Các Hoạt Động Cộng Đồng và Tình Nguyện:** Khuyến khích học sinh tham gia các hoạt động cộng đồng và tình nguyện để học hỏi kỹ năng xã hội, mở rộng quan điểm và có cơ hội giao lưu với các nghề nghiệp khác nhau.
9. **Tư Duy Toàn Cầu:** Học sinh nên được khuyến khích phát triển tư duy toàn cầu, hiểu biết văn hóa đa dạng và kỹ năng làm việc trong môi trường quốc tế.

Thông qua việc áp dụng những hướng dẫn này, học sinh cấp 3 ở Việt Nam có thể phát triển một nền tảng vững chắc cho sự nghiệp của mình, đồng thời linh hoạt và thích nghi với sự thay đổi không ngừng của thế giới.

VUCA là gì?

VUCA là viết tắt của bốn đặc tính trong thế giới hiện đại: **V**olatility (Biến động) – **U**ncertainty (Không chắc chắn) – **C**omplexity (Phức tạp) – **A**mbiguity (Mơ hồ). Thuật ngữ VUCA được sử dụng để chỉ một thế giới khó nắm bắt và khó đối phó vì có quá nhiều thay đổi trong khoảng thời gian ngắn.

Định nghĩa này đã ra đời từ vài thập kỷ trước, chi tiết là vào năm 1987 trong học thuyết về kỹ năng lãnh đạo của Warren Bennis và Burt Nanus. Ngoài ra, [khái niệm VUCA](#) được Đại học Chiến tranh Quân đội Hoa Kỳ sử dụng để mô tả một thế giới đa cực và mới sau diễn biến của Chiến tranh lạnh.

Bóc nghĩa thuật ngữ VUCA

Cùng Glints xem ý nghĩa đằng sau từng chữ cái của VUCA là gì nhé:

- **Volatility – Biến động:** Thế giới đang thay đổi cực nhanh và thiếu ổn định. Đã và đang có nhiều sự kiện xảy ra, làm đảo lộn cuộc sống của mỗi con người và nhiều đế chế kinh doanh (ví dụ như đại dịch Covid-19 bùng nổ vào đầu năm 2020).
- **Uncertainty – Không chắc chắn:** Tương lai tính từ thời điểm bạn đọc bài viết này vẫn luôn trong tình trạng mờ lung. Sẽ có những bước ngoặt không ai có thể ngờ tới. Lịch sử và những sự kiện trong quá khứ không còn đủ khả năng giúp chúng ta dự đoán trước viễn cảnh của tương lai.
- **Complexity – Phức tạp:** Thế giới hiện đại đang trở nên rắc rối hơn bao giờ hết. Một vấn đề xảy ra có thể dẫn đến nhiều hệ lụy và liên quan tới nhiều cá nhân, tập thể khác.
- **Ambiguity – Mơ hồ:** Thế giới kinh doanh hay cuộc sống thường ngày cũng đang trở nên vô định và khó hiểu. Mọi trường hợp có thể làm dấy lên những cách hiểu và cách nhìn khác nhau.

VUCA: Đại diện cho một tương lai khó đoán

VUCA có thể là cụm từ mới bắt đầu được biết đến rộng rãi, nhưng tính chất của nó thực sự đã tồn tại từ lâu. Chúng ta hãy cùng điểm lại một số sự kiện làm thay đổi toàn xã hội trong thế kỷ qua:

- Chiến tranh thế giới I
- Chiến tranh thế giới II
- Chiến tranh Việt Nam
- Chiến tranh lạnh
- Phong trào dân quyền
- Phong trào nữ quyền
- Quyền LGBT, v.v.

Sự thật là, thế giới này cũng như quá trình tiến hoá của nhân loại, đã luôn có nhiều biến động từ trước đến nay. Nó luôn vô định, phức tạp và chưa bao giờ chỉ gắn liền nhất nhất với một kết quả.

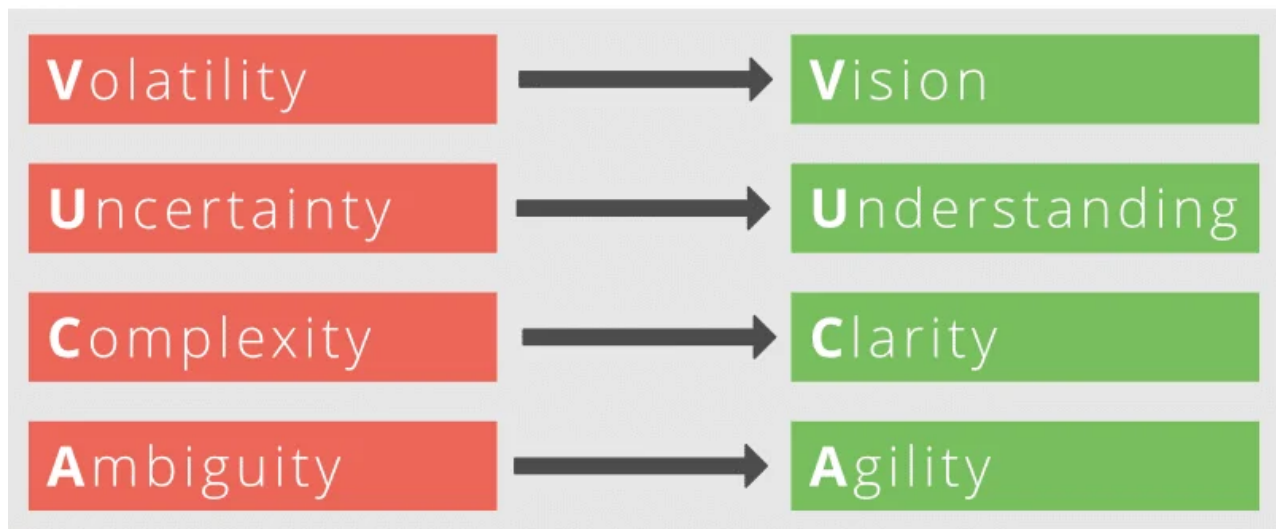
Một lần nữa lấy ví dụ về đại dịch bùng nổ năm 2020. Đó là sự kiện đã thay đổi cục diện của gần như mọi quốc gia và mọi nền văn minh.

Phải mất vài năm, cuộc sống thường ngày mới tạm bình ổn trở lại, song vấn đề kinh tế vẫn còn đó. Cán cân vẫn chưa thể cân bằng với minh chứng là tình trạng [layoff](#), [hiring freeze](#) xảy ra thường xuyên và kéo dài chưa hồi kết.

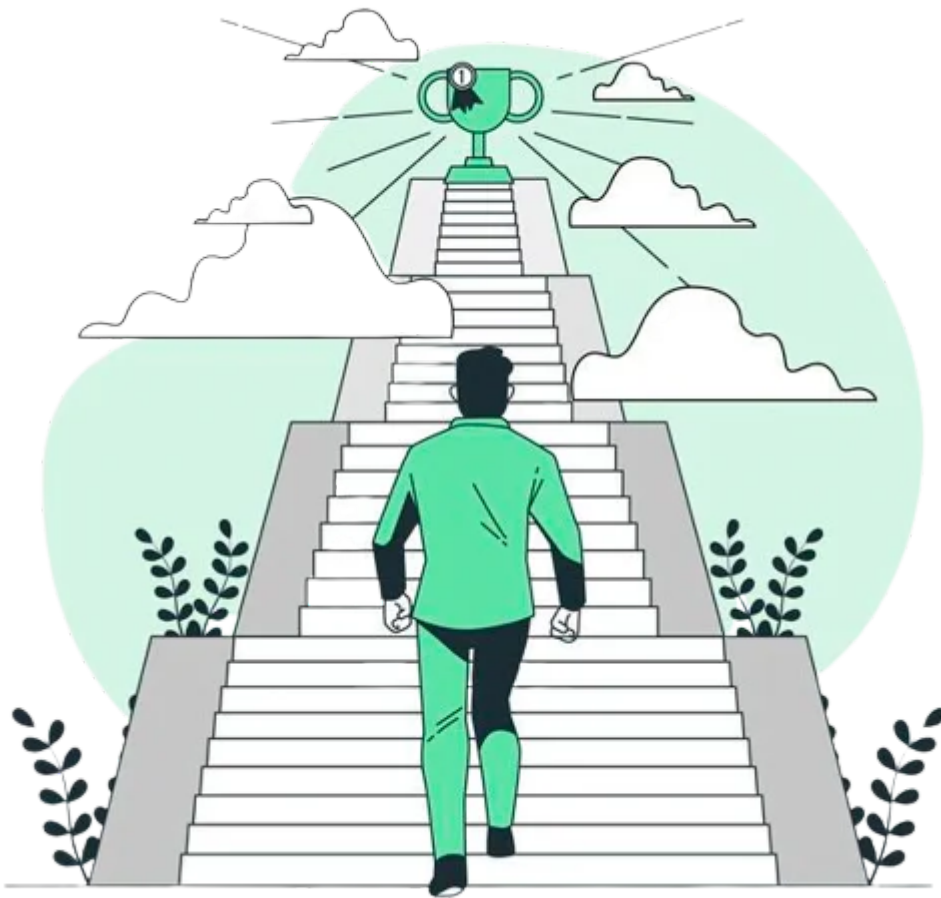
Làm gì trong kỷ nguyên VUCA?

Có thể nói, VUCA là thử thách mà mọi người, từ các bạn trẻ sắp ra trường cho đến các nhà lãnh đạo tại chức, đều phải đối mặt. Sống trong thời đại VUCA, chúng ta phải làm gì để định hướng tương lai tốt hơn và trở nên cứng cáp hơn dù bị cuốn vào tâm bão của sự bất bình ổn?

VUCA

1. **Volatility** → **Vision**: Trong đối mặt với sự biến động, có một tầm nhìn rõ ràng giúp hướng dẫn hành động và giữ cho mọi người tập trung vào mục tiêu dài hạn.
2. **Uncertainty** → **Understanding**: Để đối phó với sự không chắc chắn, việc hiểu rõ các nguyên nhân, tác động và các yếu tố tiềm ẩn có thể giúp xác định những hành động có ý nghĩa.
3. **Complexity** → **Clarity**: Phức tạp có thể được quản lý thông qua việc tạo ra sự rõ ràng. Điều này có thể bao gồm việc đơn giản hóa các quy trình, làm rõ thông điệp, và định hình các quyết định.
4. **Ambiguity** → **Agility**: Đối mặt với sự mơ hồ, khả năng nhanh nhẹn và linh hoạt giúp tổ chức và cá nhân có thể thích ứng nhanh chóng với các tình huống không ngờ tới.

Lộ trình học tập và phát triển sự nghiệp cho các bạn trẻ trong lĩnh vực trọng điểm của nền kinh tế hội nhập quốc tế và công nghiệp 5.0 có thể bao gồm các bước sau:

Giai Đoạn 1: Xác Định Lĩnh Vực và Mục Tiêu Nghề Nghiệp (Tuổi 15-18)

- Tìm hiểu về Công nghiệp 5.0 và Hội nhập Quốc tế: Hiểu biết cơ bản về xu hướng toàn cầu và công nghệ mới.
- Xác định Lĩnh Vực Quan Tâm: Công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo, năng lượng tái tạo, y tế công nghệ cao, logistics, tài chính quốc tế, vv.
- Phát triển Kỹ Năng Nền Tảng: Toán học, khoa học tự nhiên, ngôn ngữ (bao gồm tiếng Anh), và kỹ năng máy tính.

Giai Đoạn 2: Đào Tạo Chuyên Ngành và Kỹ Năng Mềm (Tuổi 18-22)

- Học Vấn Chuyên Ngành: Bằng cấp đại học hoặc các khóa học chứng chỉ chuyên ngành.
- Phát Triển Kỹ Năng Mềm: Kỹ năng lãnh đạo, giao tiếp, giải quyết vấn đề, và làm việc nhóm.
- Thực Tập và Dự Án Thực Tế: Tham gia thực tập tại các công ty, dự án học thuật liên quan đến công nghiệp 5.0.

Giai Đoạn 3: Phát Triển Sự Nghiệp và Mở Rộng Kinh Nghiệm (Tuổi 22-30)

- Bắt Đầu Sự Nghiệp tại Công Ty hoặc Tổ Chức Liên Quan: Tìm kiếm công việc trong ngành nghề đã chọn.
- Mạng Lưới Chuyên Nghiệp và Hội Nhập: Tham gia các hội thảo, hội chợ công nghiệp, và mạng lưới chuyên nghiệp.
- Nâng Cao Trình Độ Chuyên Môn: Học lên cao hơn (Thạc sĩ, Tiến sĩ), hoặc các khóa học chuyên sâu.

Giai Đoạn 4: Lãnh Đạo và Đổi Mới (Tuổi 30+)

- Lãnh Đạo và Quản Lý: Phát triển kỹ năng lãnh đạo để tiến tới vị trí quản lý hoặc lãnh đạo.
- Đổi Mới và Sáng Tạo: Tham gia vào việc nghiên cứu và phát triển, đổi mới sáng tạo trong lĩnh vực chuyên môn.
- Góp Phần vào Chính Sách và Quy Hoạch: Tham gia vào các diễn đàn, tổ chức có ảnh hưởng đến chính sách công nghệ và kinh tế.

Quá Trình Liên Tục: Học Tập Suốt Đời

- Cập Nhật Kiến Thức và Xu Hướng: Theo dõi và học hỏi liên tục về các xu hướng mới và công nghệ tiên tiến.
- Đầu Tư vào Phát Triển Bản Thân: Tham gia các khóa học, seminar, và hội thảo để mở rộng kiến thức và kỹ năng.

Lưu ý rằng, mỗi cá nhân có thể có lộ trình riêng tùy thuộc vào mục tiêu và hoàn cảnh cá nhân. Sự linh hoạt và sẵn sàng thích nghi với thay đổi là chìa khóa để thành công trong môi trường hội nhập quốc tế và công nghiệp 5.0.